„dramaatilisel" tõsinemisel. Ilma erilise kriisita ja sügavate sisemiste vapustusteta on sündimas murrang nii teatrite repertuaari valikus kui ka publiku suhtumises pakutavasse. Selle murrangu edasise arengu eeltingimuseks on, et väärtuslik repertuaar esitataks teatri poolt väärilises, viimistletud ettekandes. Üheks ajamärgiks tõsisema repertuaari eelistamisest on ka klassiliste teoste mängukavasse võtmine provintsiteatreis (Shakespeare „Endlas" ja „Ugalas").

Riigi ja omavalitsuse toetus kutselistele teatritele oli 1938/39. a. hooajal Kr. 383 675 või 57 senti iga teatrikülastaja kohta üleriigilises ulatuses. Publik samaaegselt maksis teatrile keskmiselt 68 senti iga ostetud teatripileti eest. Sellest järeldub, et umbes 45% teatrituludest annab riik. See on nimeliselt suur summa, ometi on see suhteliselt väiksem toetusist, mida saavad teatrid teistes Balti riikides, Soomes ja Skandinaavias, rääkimata Vene- ja Saksamaast. Saksamaal on riigi ja omavalitsuste toetus teatreile mitte alla 55% teatrite üldsissetulekust. Nõukogude Venes tõuseb toetus praegu kuni 65%, varemail aastail aga, kui Venemaa teatrid ei töötanud veel majandusliku arvepidamise alusel, oli riiklik juurdemaks veelgi suurem. Ka meie lähemates naaberriikides moodustab riiklik toetus vähimalt 50% teatrite üldsissetulekust. Meie oludes võiks pidada normaalseks olukorda, kus teatrite toetused oleksid niisama suured kui on nende endi sissetulekud. Sellega vabaneksid teatrijuhid mõningal määral ka kassadiktaadi survest.

2.

Kui kõrvale jätta maa haritlaskonna idealistlik suhtumine asjasse ja ta ennastsalgavad pingutused, siis on peamiselt Eesti Haridusliit oma näitekunstikursuste ja teatripäevade korraldamisega viinud meie maa amatöörteatri tema praeguse hinnatava tasemeni. Möödunud aastal töötasid Haridusliidu juures neli näitekunsti instruktorit ja kaks dekoraatorit. Kokku korraldati üle maa 54 näitekunstikursust, neist 42 kursust Haridusliidu jõudude poolt, kus sai ettevalmistust umbes 1 500 näitetegelast. Koos Maanoorte Ühinguga korraldas Haridusliit veel viis maakondlikku teatripäeva, ühe üleriigilise näitejuhtide kursuse, ühe grimeerimiskursuse ja ühe deklamatsioonikursuse. Haridusliidu liikmeskonna juures töötas 1939. a. 205 organiseeritud näiteringi 4 864 tegelasega, ÜENÜ 260 osakonna juures töötab 129 näiteharu 1 173 liikmega. Vähemal arvul töötab näiteringe ka teiste organisatsioonide juures, mille kohta puuduvad aga andmed. Ülevaate kirjutamise ajaks ei ole veel valminud kokkuvõtted, kuipalju anti maanäitetruppide poolt etendusi, kuid Haridusliidu kohta on teada, et sealt laenutati 1939. a. näidendeid 4 173 korda.

Maa amatöörteatrite näitejuhid on koondunud ühingusse, kuhu kuulub üle 300 liikme. 1939. a. ühing korraldas liikmete